

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ: Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 593/2011 privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului	
Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>Ministerul Culturii gestionează, potrivit legii, mai multe domenii de activitate: patrimoniu cultural construit, patrimoniu cultural mobil, patrimoniu cultural imaterial, patrimoniu arheologic, creație contemporană și industrii creative, monumente de for public, cultură scrisă, cultura minorităților, arta spectacolului, artă cinematografică, arte vizuale etc.</p> <p>Eficiența juridică a legii nu poate exista fără sistemul administrativ, instituțional coerent și suficient care să implementeze și să asigure controlul respectării legii. Administrația culturală pe segmentul patrimoniului imobil a fost, în ultimii 15 ani, într-o continuă decădere, sub toate aspectele:</p> <ul style="list-style-type: none">• numărul și calitatea personalului din sistem;• nivelul de finanțare;• capacitatea de implementare a cadrului legal;• prestigiul și încrederea în fața societății. <p>Aparente motive financiare și de simplificare a administrației centrale au dus la situația stânjenitoare ca patrimoniul să fie reprezentat la nivel central de o direcție din cadrul ministerului, formată dintr-un număr derizoriu de persoane, cu mult sub limita necesară pentru o minimă eficiență administrativă și, evident, insuficient pentru acoperirea la nivel național a problemelor complexe ale patrimoniului, pe subdomenii, sau pentru o abordare strategică a protecției.</p> <p>Prezervarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural sunt obiective de securitate națională în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2015-2019. Prin urmare, distrugerea patrimoniului din cauza neasigurării, măcar în condiții minimale, a unui sistem administrativ funcțional, sunt semne de atențare la această siguranță.</p> <p>Trebuie astfel făcute toate eforturile pentru a îmbunătăți substanțial situația încadrării cu personal calificat a administrației publice care gestionează domeniul patrimoniului cultural, atât la nivel central, cât și a celor județene. Provocarea nu este deloc simplă în contextul în care, fără o analiză pe domenii, se afirmă sistematic, la modul general, că</p>

structurile bugetare din România sunt supradimensionate.

Pentru a permite utilizarea la maxim a beneficiilor patrimoniului cultural, este nevoie ca, de la cel mai înalt nivel al administrației, acesta să fie gestionat ca o resursă strategică esențială pentru dezvoltarea coerentă și pe bazele sănătoase ale unei societăți.

Aceasta implică o alocare de fonduri corectă și o colaborare interinstituțională eficientă, pentru o folosire corespunzătoare a tuturor programelor de finanțare și pentru o pregătire corespunzătoare a resursei umane.

Analizând evoluția sistemului administrativ în domeniul patrimoniului cultural, în contextul schimbărilor ce au avut loc în ultimii 15 ani în România, constatăm că în perioada 2000-2010 resursa umană era relativ suficientă, competențele profesionale acoperite corespunzător iar cadrul legislativ era în formare. După anul 2010, resursa umană este în scădere, în condițiile în care sarcinile administrative în domeniul protejării patrimoniului cresc; personal limitat ca număr, supraîncărcat, competențele profesionale necesare nu sunt acoperite corespunzător de către personalul existent.

De la începutul anilor 2000, numărul personalului din compartimentul de specialitate din Ministerul Culturii care se ocupă de protecția monumentelor istorice și a siturilor arheologice a scăzut cu aproape două treimi (de la 28 de persoane la 11). Situația este și mai gravă dacă se ia în calcul numărul posturilor efectiv ocupate în domeniul monumente istorice (5) sau cel al persoanelor care gestionează procesul de avizare (4). Deși, în ultimii ani, au fost organizate mai multe concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, nu s-a reusit completarea necesarului de specialiști, atractivitatea pentru aceste posturi a fost scăzută, dat fiind nivelul salariilor.

Raportul comisiei prezidențiale pentru patrimoniul construit, siturile istorice și naturale recomanda încă din 2009: „În acest sens, este imperios necesară creșterea substanțială, în funcție de necesitățile reale, a aparatului tehnic la nivel central și local, precum și formarea de personal și remunerarea corectă a acestuia în raport cu complexitatea atribuțiilor.” Situația gravă a resurselor umane alocate, la nivelul Ministerului Culturii, a protecției monumentelor istorice, este semnalată și de *Studiul nr. 20. Protecția monumentelor istorice și a patrimoniului construit* din 2014, care a stat la fundamentarea *Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României 2035*, „În ultima poziție, România avea în 2003 cca 2000 de poziții din Lista Monumentelor Istorice pe fiecare angajat al Direcției de specialitate din Ministerul Culturii, față de 4,5 MI [n.r.: monumente istorice] /angajat în Slovenia, sau – la jumătatea listei – 159 MI/angajat în Franța (țară unde numărul de MI la 100 locuitori este dublu față de România. Astăzi [n.r.: 2013] raportul este de 1 angajat la 5800 de poziții din LMI 2010, o cifră dublă față de

Germania, unde numărul de MI/1000 locuitori este de 65 ori mai mare. În serviciile descentralizate și instituțiile de specialitate subordonate raportul era de 1 specialist la cca 100 MI iar astăzi, prin scăderea personalului, a ajuns la 1 la 250.” Situația s-a înrăutățit din 2013, când lucrau pentru îndeplinirea atribuțiilor Ministerului în domeniul protecției monumentelor 5 funcționari publici și trei pensionari reangajați.

Totodată, România și-a luat angajamentul de a pune la dispoziția publicului informații accesibile, reutilizabile și redistribuibile în mod liber (semnarea Parteneriatului pentru o guvernare deschisă, realizarea Planului național de acțiune 2016-2018). Se urmărește, astfel, facilitarea înțelegerii de către cetățeni a felului în care administrația funcționează și a considerentelor aflate la baza deciziilor acesteia. Având acces la aceste informații, cetățenii își vor putea exprima opiniile și sugestiile cu privire la politicile guvernamentale. Luând în considerare importanța pentru societate a protecției patrimoniului (valoare identitară) și particularitatea informațiilor gestionate de către Direcția Patrimoniu Cultural din cadrul ministerului, în raport cu informațiile gestionate de către alte compartimente, propunem ca Direcția Patrimoniu Cultural să aibă personal dedicat culegerii și afișării unor date privind patrimoniului cultural. Cartografierea patrimoniului cultural și a culturii este un instrument utilizat în scopul de a fundamenta politicile culturale și planurile de dezvoltare locală. Crearea unei interfețe de comunicare cu publicul și garantarea accesibilității la informație va contribui la înțelegerea profundă a rolului fiecărui actor implicat în protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural.

Gradul de încărcare a Direcției Patrimoniu Cultural (DPC) este foarte mare, în contextul în care patrimoniul cultural este din ce în ce mai atractiv la scară largă, în special legat de zona investițiilor imobiliare. Prin urmare, echipa DPC trebuie să fie considerabil mărită, iar ocuparea posturilor să se facă pe criterii calitative, în funcție de nivelul de specializare în domeniul postului și în baza unor înalte standarde de profesionalism și competență.

Structura DPC prezintă cuprinde 21 posturi (director: 1post, secretariat: 1 post, Serviciul arheologie și patrimoniu construit: 12 posturi, Serviciul patrimoniu mobil și imaterial: 7 posturi), dintre care 6 posturi neocupate, în ciuda concursurilor repetate.

Personalul din cadrul DPC are ca principale sarcini: analizarea, pe specialități, a proiectelor depuse spre avizare și întocmirea fișelor de avizare și a punctelor de vedere ale DPC; corespondență cu beneficiarii privind completări ale documentațiilor; pregătirea documentelor pentru cele 5 ședințe ale comisiilor de specialitate ale CNMI (4 secțiuni, birou + plen); arhivarea proceselor verbale și a fișelor de vot ale ședințelor CNMI; redactarea documentelor de răspuns ale comisiilor; elaborarea adreselor de respingere a clasării/declasării; elaborarea referatelor,

hotărârilor și proiectelor de ordin al ministrului culturii pentru clasări/declasări; întocmirea documentelor de avizare; corespondență privind dosarele de clasare/declasare/schimbare grupă valorică și alte modificări în Lista Monumentelor Istorice; pregătirea documentelor pentru Comisia Națională de Arheologie; întocmirea autorizațiilor pentru cercetare arheologică, diagnostic arheologic sau cercetare arheologică preventivă/sistematică; întocmirea autorizațiilor pentru utilizarea detectorului de metale; gestionarea registrului de specialiști și experți; întocmirea rapoartelor de cercetare arheologică pentru descărcare de sarcină arheologică sau a avizelor în cazul intervențiilor în situri istorice; redactarea de propuneri legislative, redactarea de puncte de vedere privind propuneri legislative ale altor direcții sau ale altor ministere, participarea la programe și proiecte internaționale în domeniu, contribuții la elaborarea strategiei naționale în domeniu etc.

În domeniul patrimoniului mobil, personalul DPC are următoarele sarcini: corespondență privind dosarele de clasare/declasare/schimbare grupă valorică și schimbare de categorie juridică a bunurilor culturale mobile; elaborarea adreselor de respingere; elaborarea referatelor, hotărârilor și proiectelor de ordin al ministrului culturii pentru clasări/declasări; întocmirea dosarelor aferente autorizării laboratoarelor și a atelierelor de restaurare și corespondența necesară; întocmirea dosarelor de exporturi temporare/definitive/schimb de bunuri clasate; corespondență privind solicitările de avizare a Regulamentelor de Organizare și Funcționare a muzeelor subordonate; întocmirea dosarelor pentru autorizarea agenților economici în vederea comercializării de bunuri culturale mobile, corespondență, ordine pentru înființarea comisiilor tehnice; dosare privind acordarea/retragerea autorizațiilor de funcționare, hotărâri, ordine și a corespondența privind aceste dosare; corespondență privind acreditarea/respingerea acreditării experților, conservatorilor și restauratorilor avizați; dosarele aferente avizării restaurării bunurilor culturale mobile clasate în categoria juridică Tezaur, corespondență; filmare/fotografiere bunuri culturale clasate; împrumuturi interne de bunuri – avizare/neavizare, corespondență; documentații privind acordarea garanțiilor guvernamentale; solicitări privind aprobarea tarifelor muzeelor din subordine; solicitări avizare prealabilă înființare muzee și colecții publice; avize, corespondență; solicitări acreditare/reacreditare muzee și colecții publice; hotărâri, ordine; solicitări avizare clasificare muzee și colecții publice, hotărâri, corespondență; cereri de restituire a bunurilor culturale mobile, avize; documentații cu privire la donații, la retrocedări bunuri culturale mobile, la scoaterea din gestiune a bunurilor culturale mobile; diverse contestații privind avizele Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor; finanțări nerambursabile.

Având în vedere numărul redus al personalului, se ajunge la supraîncărcarea angajaților, cu efecte negative asupra eficienței, a timpului de soluționare a cererilor (timpul de soluționare a sarcinilor lunare depășește cu mult numărul de ore de lucru/lună; drept urmare, se face compromis la calitatea rezultatelor și/sau se optează pentru soluționarea unora dintre sarcini peste program). Spre exemplu, un funcționar public, însărcinat cu pregătirea dosarelor și emiterea avizelor

pentru Secțiunea Tehnică de Arhitectură și Urbanism a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice (STAI-CNMI), are ca sarcină lunară:

- pregătirea a 50-100 de dosare cu documente care urmează a fi analizate în ședința STAI-CNMI, inclusiv corespondență privind aceste dosare (1 dosar: 1-8 ore);
- redactarea a unui număr de 40 până la 70 de avize pe lună (1 aviz: 0,5 - 4 ore);
- redactarea unui număr de 10 până la 30 de adrese de revenire/respingere a autorizării (1 adresă: 0,5-1 oră);
- soluționarea altor sarcini primite, din cele generale ale tuturor angajaților DPC.

Spre exemplu, în domeniul avizelor referitoare la patrimoniul arheologic, ședințele Comisiei Naționale de Arheologie au lunar între 83 și 197 puncte pe ordinea de zi, dintre care majoritatea reprezintă avize.

Activitatea de avizare în domeniul arheologiei a suferit numeroase blocaje. Din cauza lipsei de personal, acordarea și transmiterea autorizațiilor necesare derulării activităților de cercetare arheologică, în special a celor de cercetare arheologică preventivă (necesare investițiilor) a fost întârziată. Deblocarea acestei situații a fost realizată prin implicarea voluntarilor sau a funcționarilor din alte compartimente (situație valabilă în acest moment).

În ceea ce privește Institutul Național al Patrimoniului, între anii 2007 și 2013, efectivul de personal al acestuia, respectiv al instituțiilor care au fost comasate prin absorbție în cadrul său, a scăzut de la 191 la 123. Concomitent cu pierderea posturilor, prin absorbția în 2011 și 2013 a Institutului de Memorie Culturală și, respectiv, a Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, pe schema de personal a INP, sarcinile atribuite prin lege institutului s-au multiplicat. La această imagine se poate adăuga încă un atribut esențial pentru înțelegerea situației: salarizarea INP – stabilită, dintr-o eroare produsă la alcătuirea grilelor de salarizare în cultură, la nivelul căminelor culturale.

Rezumând, scăderea efectivului de personal – multiplicarea atribuțiilor – și salarizarea derizorie constituie principalele premise pentru funcționarea precară a INP și pentru îndeplinirea incompletă și nesatisfăcătoare calitativ a atribuțiilor sale legale.

Pe acest fond, se profilează noile misiuni și atribuții care vor reveni cu siguranță în sarcina INP în pregătirea anului 2018 - Centenarul Marii Uniri și Anul European al Patrimoniului Cultural, a programului Timișoara 2021 și, posibil, în contextul mandatului României la Președinția Consiliului UE, în 2019, când anumite monumente istorice vor putea fi alese pentru a găzdui evenimente și întruniri.

Dintre atribuțiile și misiunile – existente și prognozate – ale INP, trebuie evidențiată, prin impactul național și internațional considerabil, cea de reprezentare și acțiune profesională de specialitate în raport cu

Convenția Patrimoniului Mondial (UNESCO). INP este responsabil cu elaborarea dosarelor de nominalizare pentru înscrierea în Lista Patrimoniului Mondial, cu actualizarea Listei indicative naționale pentru Patrimoniul Mondial, dar și cu îndeplinirea sarcinilor administrative la nivel național care derivă din Convenție. De asemenea, INP participă cu specialiști în Comitetele de Organizare pentru UNESCO (COU) organizate pentru fiecare sit și monument înscris în Lista Patrimoniului Mondial.

În completarea acestor atribuții, în contextul recent discutatelor probleme critice de administrare a Cetăților Dacice din Munții Orăștiei, dar și ale altor situri UNESCO, este necesară asigurarea unui model unitar și coerent de gestiune, control și monitorizare pentru siturile și monumentelor înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, pornind de la o viziune și o strategie națională pentru acest domeniu.

În raport cu atribuțiile și misiunile prezentate, în virtutea activității internaționale intense de promovare a patrimoniului românesc desfășurate de INP în ultima perioadă, intensificată în anul curent, în scopul unei mai eficiente cooperări internaționale, se poate contura o candidatură a României la o poziție în Comitetul Patrimoniului Mondial al UNESCO.

O astfel de candidatură a fost încercată o singură dată de la ratificarea Convenției Patrimoniului Mondial, dar fără succes. Rolul de stat membru în Comitet este extrem de important pe plan internațional, și presupune o susținere diplomatică, dar și (mai ales) profesională temeinică. Această susținere o poate oferi o structură instituțională adecvată – un nou Centru de coordonare UNESCO, înființat ca direcție în cadrul INP.

Sarcinile acestei noi structuri vor fi:

- elaborarea strategiei naționale pentru UNESCO;
- coordonarea la nivel național a organismelor de management ale siturilor și monumentelor înscrise în Patrimoniul Mondial UNESCO;
- coordonarea planurilor de gestiune a siturilor și monumentelor înscrise în Patrimoniul Mondial UNESCO;
- monitorizarea și controlul în teren al implementării planurilor și a altor proiecte de intervenție (cu sprijinul DJC);
- creșterea numărului de situri și monumente din România înscrise în Lista Patrimoniului Mondial;
- pregătirea candidaturii României la Comitetul Patrimoniului Mondial;
- susținerea profesională a prezenței României în Comitetul Patrimoniului Mondial;

Pentru a putea îndeplini eficient sarcinile expuse mai sus, este necesară suplimentarea personalului INP.

2.Schimbări preconizate	<p>În acest context, pentru asigurarea funcționării eficiente, pentru gestionarea și coordonarea eficientă a domeniilor de activitate specifice și prin aceasta, asigurarea unei politici eficiente, se impune suplimentarea numărului de posturi pentru Ministerul Culturii și pentru Institutul Național al Patrimoniului.</p> <p>Proiectul de act normativ vizează suplimentarea numărului maxim de posturi aferent aparatului de lucru al Ministerului Culturii cu 4 posturi, care vor fi distribuite ulterior Direcției Patrimoniu Cultural și suplimentarea cu 6 posturi a numărului maxim de posturi pentru Institutul Național al Patrimoniului.</p> <p>În acest sens, se modifică art. 9, nota de la Anexa nr. 1 și nota de la Anexa nr. 2 de la HG nr. 90/2010. În mod corelativ, pentru suplimentarea numărului de posturi ale INP, se modifică și art. 6 din HG nr. 593/2011.</p>
3. Alte informații	Modificarea numărului maxim de posturi nu afectează structura organizatorică și nici funcțiile publice.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu se referă la acest subiect.
1 ¹ .Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu se referă la acest subiect
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu se referă la acest subiect.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu se referă la acest subiect
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu se referă la acest subiect
4. Impactul asupra mediului	Nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a: Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/ minus, din care:	-					
a) buget de stat, din acesta:						

(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/ minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:		+340,372	+340,372	+340,372	+340,372	+340,372
(i) cheltuieli de personal		MC: +119,8720 INP: +220,50	MC: +119,8720 INP: +220,5	MC: +119,8720 INP: +220,5	MC: +119,8720 INP: +220,5	MC: +119,8720 INP: +220,5
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/ minus, din care:		-	-	-	-	-
a) buget de stat		340,372	340,372	340,372	340,372	340,372
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind						

fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Acte modificate : Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, și Hotărârea Guvernului nr. 593/2011 privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului					
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul					
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul					
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	-					
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	-					
6. Alte informații	-					
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.					
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de	Nu este cazul.					

obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul necesită avizul Consiliului Legislativ.
6. Alte informații	
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Prezentul proiect de act normativ a fost afișat pe site-ul Ministerului Culturii, conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 8-a: Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	-

Pornind de la aceste considerente, a fost elaborat prezentul **proiect de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 593/2011 privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului**, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului

**CORINA ȘUTEU,
MINISTRUL CULTURII**

AVIZEAZĂ:

**ANCA DANA DRAGU,
MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE**

**DRAGOȘ NICOLAE PÎSLARU,
MINISTRUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE**

**JÓZSEF BIRTALAN,
PREȘEDINTELE AGENȚIEI NAȚIONALE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI**

**RALUCA ALEXANDRA PRUNĂ,
MINISTRUL JUSTIȚIE**

